

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v poduk.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 3 gl., za pol leta 1 gl. 60 kr., za četrť leta 80 kr. — Naročnina se pošilja upravništvu v tiskarni sv. Cirila, koroške ulice, št. 5. — Deležniki tiskovnega društva dobivajo list brez posebne naročnine.

Posamezni listi dobé se v tiskarni in pri g. Novak-u na velikem trgu po 5 kr.

Rokopisi se ne vračajo, neplačani listi se ne sprejemajo. Za oznanila se plačuje od navadne vrstice, če se natisne enkrat 8 kr., dvakrat 12 kr., trikrat 16 kr.

Okrajni zastopi in njih opravila.

Naša pa še dvoje, troje drugih dežel ima okr. zastope, po drugih pa si jih niso ustvarili in izkušnje, ki smo jih pri nas z njimi doživeli, niso onih dežel ganile, da bi si še one jih ustvarile.

Čemú neki? Opravila, ki leže okr. zastopom na ramenih, izvrše se tudi brez njih in se torej nikjer ne pogreša njih pomanjkanje. Uže postava sama ne vé za okr. zastope posebnih ali velicij opravil. Da izvolijo ude v c. kr. okr. šolski svet in kar je jako čudno, te kar za šest let v tem, ko teče njim samim doba le skozi tri leta; da oskrbujejo tiste ceste, ki ne leže ne občini in ne državi na skrbi ter da dovolijo občinam do neke svote se zadolžiti, to je tako po večjem blizu ves njih posel.

Veliko jim ga tedaj vsekako ni. Nasledek tega pa je, da si ga iščejo posamezni zastopi. Žal, da ga ne najdejo vse kratí ali vsaj ne takega, ki se strinja z njih namenom. V področje okr. zastopa gotovo ne spada, zaupanja ali nezaupanja drž. ali dež. poslancem izreči, vendar pa je to n. pr. okr. zastop v Mariboru že storil. Tudi nemški šulverein ima šmencano malo z okrajnim zastopom dotike, vendar pa sta zastopa v Ormožu in v Marenbergu že dovolila za-nj podpore iz okrajnih denarjev.

Bolje pa so jo pogodili okr. zastopi v Slov. Gradcu, v Slov. Bistrici, v Konjicah in v Rogatecu, le-ti so osnovali okr. hranilnice ter z njimi še kolikor, toliko pomogli kmetovalcem svojih okrajev.

To je bilo od njih vse hvale vredno, to še tem boljše, ker so tako pokazali, da vedó, čemú da bi še okr. zastopi kaj bili. Edino ali v prvi vrsti gospodarstvene stvari in kolikor so z le-temi v dotiki, tudi duševne, so tisto polje, katero je okr. zastopom obdelovati.

In na tem polju bi jim dela nikoli ne manjkalo. Okrají, kakor jih imamo mi na Malem Štajarju, niso veliki in zato so si v njih

razmere enake. Pridelki pa tudi potrebe prebivalcev so po celem okraju blizu, da tisti in v tem bi okr. zastop, v katerem sedé odlični može iz vseh koncev okraja, lahko veliko storili. Marsikje bi se pridelki še lahko vzboljšali, marsikje pa tudi lahko bolje spečali, ko bi se ljudem dobro nasvetovalo ali se jim poti odprle, po katerih bi svoje pridelke ležje ali boljše v denar spravili. Čemú okr. zastopi ne vzprejmó tega v svoje področje?

Pokažimo tu le na nekaj! Zna se, da sedanja vlada sploh in torej tudi vojno ministerstvo jemlje za državne potrebe rada blago iz domačih krajev in, kolikor je možno, iz prvih rok t. j. od pridelovalcev. To je od visoke vlade lepo pa tudi za državo samo dobro, ali v tem je sitnoba. Vlada potrebuje veliko, kmetovalci pa vsak za-se nimajo veliko ali pa ne vedó, kako bi spravili svoj pridelek vladi v roke. Na drugi strani pa tudi vlada ne more stikati po celi državi po takem blagu.

Kaj ji je početi? Ona vzprejme ponudbe enega ali večih kupcev, ki se zavežejo za neko ceno priskrbeti ji blaga, kolikor in kakor ji ga je treba. Tako ga dobode vlada v resnici na lahkem, toda za drag denar, pridelovalci pa še naj prosijo lepo take prekupce, da jim vzemó njih blago — po ceni, kakoršnja se jim poljubi.

Za izgled naj stoji nakupovanje konj za artilerijo ali za kanonirje. Takim konjem ni treba, da so najbolje vrste, vendar pa niso vsi za-nje. Vlada pové sicer na tenko, kakih da ji je treba, toda konjerejci ne dobé tega v roke ali pa se prav ne zastopijo v tem, zato ali ji ne ponudijo svojih konj ali pa če jih ji ponudijo, le-ti niso za tako rabo — obekrat jih vlada torej ne dobi od konjerejcev.

Drugače, če se okr. zastop poprime tega. Ako si napravi zapiske in to, kolikor je možno, na tenko o glavnih pridelkih svojega okraja, celo lahko opomni dotično gosposko na to, da se dobi pridelka, kakor ga vlada išče, v njegovem okraju pa tudi pridelovalcem lahko gre

na roko, da spravijo svoj pridelek vladi v roke, ne da je treba jim prepustiti ga še le prekupecu ter pomagati temu, da si napolni žepe. Stroški, ki bi okr. zastope pri tem zadeli, ne stali bi v nobeni razmeri z dobičkom, ki bi ga naklonili s tem prebivalcem in torej celemu svojemu okraju.

(Konec prih.)

„Črna vojska“, nje namen in sestava.

(Dalje.)

Katera društva so podvržena črni vojski? — Meščanski in strelski kori in pa veterani; pri tem ni nobene razlike, ali taka društva že obstojé ali pa se bodo še le ustanovila. Taka društva lahko dobé posebno pravico, da se smejo korporativno vdeleževati pri črni vojski, t. j., da njihovih članov ne bodo klicali k drugim oddelkom stalne armade ali k brambovcem. Vendar pa poslednje ni, da bi moralo biti, temveč se posamični člani lahko tudi drugam kličejo. Vojaško zapovedništvo ima pač pravico ob času potrebe, recimo, da bi bila vojska z Rusom in bi v Ljubljani ne imeli nikakih vojakov, tukajšnji veteranski kor v vojno službo poklicati, ter mu izročiti vsa vojaška stražna in druga opravila. Siliti pa vojaškega zapovedništva v tem oziru nihče ne more. Če bi pa omenjeno zapovedništvo ne poklicalo društva na službo, je vsak društvenik po občeveljavnih pravilih črnovojniških zavezan zadostiti črnovojniški dolžnosti, kedar pride na vrsto njegov razred. Pa tudi, če bi bilo društvo korporativno klicano v črnovojniško službo, ta klic ne zadeva vseh članov enako. Tisti člani veteranskega in strelskega kora, ki so še v rezervi ali pri brambovcih, pokličejo se tudi lahko k stalni armadi ali pa k brambovcem v vojsko. To se nam je zdelo potrebno omeniti, da rezervisti in brambovci, ki so morda člani tega ali onega društva, ne bodo mislili, da se z vstopom k temu ali onemu društvu za svojo osebo oprosté črnovojniške dolžnosti.

Kaj pa bo s tistimi veterani, ki niso nič več črni vojski podvrženi? — Mnogo je članov pri veteranih, ki imajo že več nego po 42 let in jih toraj črna vojska nič več ne veže. Taki člani bodo se morali, ko bi se društvo korporativno poklicalo pod orožje, toraj tudi podvreči dolžnosti, katera jih sicer ne veže nič več. Črnovojniške postave točka 138 govori: Taki člani veteranskih društev, ki so že nad 42 let stari, lahko tudi še na dalje člani ostanejo, ako morda zarad človekoljubnega društvenega namena nočejo iz tistega izstopiti. Toda če se ne mislijo podvreči črnovojniški dolžnosti, tako dolgo ne smejo nositi orožja, obleke in drugih znamenj veteranskega društva, in se tudi nobenih volitev ne smejo vdeleževati ali če so pri volitvi sami kako dostojanstvo

dosegli, morajo ga odložiti za toliko časa, dokler je društvo v črnovojniški službi. Ta določila pa zadevajo le tiste veterane, ki so bili že pred objavo te postave pri veteranih. Kaj bo pa na dalje, ali se morda taki veterani ne bodo več sprejemali, ali pa se bodo morali zavezati črnovojniški dolžnosti prostovoljno podvreči se, o tem molči postava.

Ali se smejo enaka društva še ustanavljati? — Ustanovljenje novih meščanskih in strelskih korov, ki se hočejo osnovati kot črnovojniška društva, se lahko dovoli na podlagi obstoječih določil. Vendar pa bode morala dotična politična gospódka vedno pred očmi imeti, ali bo novo društvo dajalo zadosti poročstva za ohranjenje javnega mirú in reda, in pa tudi, če si bode društvo v stanu omisliti orožje in drugo vojaško ropotijo, kakor jo postava zahteva.

Meščanski in strelski kori, ki se organizujejo kot črnovojniška društva, bodo se morali v bodoče pri volitvah dostojanstvenikov za društveni štab ozirati na potrebe te ali one črnovojniške kompanije. Če bi pa bilo število dostojanstvenikov večje, kakor po postavi, naj se tisti, kar jih je čez določeno število, smatrajo za „prekobrojne“. (Dalje prih.)

Gospodarske stvari.

Črešnja in nje gojenje.

Črešnja daje izmed vseh sadnih dreves največ sadja pa tudi, kjer ga je mogoče spraviti v denar, največ dobička. Nekateri kraji in nekatera posestva si ravno vsled črešenj stojé dobro ter so premožna. Vsaka vrsta črešenj se vé, da ni tako dobra in torej tudi ne nese toliko, kolikor črešnje lepših in boljših vrst. Tudi na to pride pri njih veliko, ali so trpeče in se torej le te splačuje gojiti.

V tem pa je treba na dvoje sitnob opaziti, ki jih ima gojenje črešenj. Prvo je to, da se črešenj paglavci naj raji lotijo, izlasti še, ako stojé črešnje na spaši, t. j. kraj poti. Drugo pa je potlej to, da se cepljene črešnje ne držé dolgo ter jih rada uima vkončava. Zima in mraz sta jim zakleta sovražnika.

Zoper prvo sitnobo pač ni druge pomoči, kakor šiba in pa obilo sadnega drevja. Tako se škoda vsaj bolj razdeli in še torej črešnje odleté poškodovanju. Sploh pa je treba mladino svariti pred sladkosnednostjo in ji že iz mladih nog vcepljevati spoštovanje do tujega blaga. Šiba bode pa potlej pripomogla ter svoje pri paglavcih opravila.

Da so pa cepljene črešnje tako hitro h koncu, to pride od todi, da se gojé v drevesnici. V taki vzraste črešnja v malih letih že dotlej, da je že precejšnje deblo. To pa cepijo

potlej v vejevju. V tem pa grešé. Po navadi namreč žlahtnijo črešnje s tem, da vejo razcepé in va-njo vtaknejo žlahtno rozgo. To jim sicer pomore, da se jim naredi kmalu krona in po vrhu še se jim ne ponesreči z lehka požlahtnjenje, toda s tem dajo drevesu že tudi kal smrti.

Bolje je okuliranje ali požlahtnjevanje za kožo. Oba načina požlahtnjenja dasta trpeče drevo. Vse črešnje pa, ki se tako požlahtnijo, so zelo občutljive za trdo zimo ali pozni mraz. Mlade črešnje, ki so požlahtnjene, začno kmalu, ko se presadé, že roditi. Ker pa imajo seveda še malo sadú, zato jih nihče posebej ne varuje zoper nepoklicane roke ali to je krivo da se drevo polomi in tako za vselej več ali manj vkonča.

Kako stori torej človek najbolje, kedar zasaja črešnje? -- Odgovor: To se izgodi tedaj, ako sadiš samo močne divjake, torej črešnje, ki rastó skorej same od sebe ob stezah. Le-ti naj rastó še dalje naprej. Ker je sad mal in neznamen ter ima le malo dobrote v sebi, zato tudi ne seže lahko kdo po nj. Drevo pa se po takem ne kvári ter mu vzraste lepa krona. V časih pa imajo potlej lep sad, naj ostanejo tedaj drevesa. Za štiri ali pet let začneš pa jih lahko žlahtniti. Dotlej so že prav velika orjaška drevesa.

Žlahtnjenje tacih dreves izvrši se najročniše s cepljenjem za kožo. Veje, ki niso vzprejele žlahtnikov, pa se potlej jeseni okulirajo, najbolje, če storiš to v avgustu mesecu. Že prihodnje leto ima drevo lepo žlahtno krono in tretje leto bode ti že rodilo.

Take črešnje so trpeče, njim ne stori z lehka kaj huda zima in vzrastó tolike, da se jim bodo tvoji unuki čudili in hvalili svojega deda, češ: Stari oče so znali več, kakor hruške peči!

Ustajanje živine.

V časih se izgodi pri živini kaka nesreča, živinče pade pa ne more več ustati ali pa je boleno. Kako hočeš tako živinče postaviti na noge? Okoli živinčeta se zavije močna vrv tako, da se mu vije spredaj pri prsih pa tudi pod trebuhom zadaj nekaj nižje pod repom. Zatem se vrv napné in zaveže. Na obeh straneh drži par mož za vrv, le-ti vzdignejo sedaj rahlo živinče in le-to se vzdiguje za njimi; tako ustane, ne da trpi škodo. Se vé, da je tu treba več ljudi.

Najbolj v navadi pa je vzdigovanje tacega živinčeta tako-le: Pod živinče vrine se vreča, napolnjena s slamo, po obeh straneh vreče pa je po eden močen drog všit. Na obeh drogih pa so vrvi; tiste na drogih ene strani se privežejo trdno na kakem višjem mestu. Tudi vrvi na drugi strani se dajo v kroge, ki visé na kakem višjem brvnu ali v diljah, zatem pa

se vrvi nategnejo po malem. Da se ti živinče kje ne vzpné, deni za njim poprečne droge. Ako se vzpné nazaj, ne more dalje, kakor do teh drogov in tako še ti pomorejo, da ustane živinče: bodi še tisto tako uporno, taki sili ni kos.

Sejmovi. Dne 18. aprila na Muti. Dne 19. aprila pri Mariji Snežni. Dne 20. aprila pri Novi cerkvi in pri Šentilju v Turjaku. Dne 22. aprila v Dobju.

Dopisi.

Iz Brežic. (Božji grob. Bolnišnica. Pokopališče.) Z veseljem hodijo v velikem tednu verni v cerkvo k božjemu grobu, molijo Najsvetejšega in ga hvalijo za neskončne dobrote. Novi božji grob je dobila letos naša farna cerkva. Izdelal ga je v okusni obliki in okinčal z lepimi slikarijami podobar J. Poglašen iz sv. Ruperta na Dolenskem. Posebno dopada na tabernakeljnu naprava, v kateri se po toploti luči vrtalasto sučejo podobe iz trpljenja Kristusovega in se vernim prikazujejo — v premišljevanje. Denarje so farani prostovoljno in z veseljem pri velikonočnem izpraševanju prinašali. Bog jim povrni! Imenovani podobar je tudi napravil nov ličen oltar v podružnici sv. Lenarta in cerkvenemu patronu postavil dva tovarša, sv. brata Cirila in Metoda. Imeli smo procesijo k sv. Lenartu, katerega ljudje tukaj posebno častijo; č. g. dekan so novi oltar blagoslovili in nam v ginljivih besedah razložili pomen oltarja sploh in altarja sv. Lenarta. Naše mestice dobi novo krasno poslopje, javno bolnišnico s kapelo. Deželni odbor je odločil svoto 7000 gld. in zidanje oddal stavbinskemu podjetniku Fritsch-u. Obrtniki, delavci so veseli, da se je delo „odprlo“ in da bo zopet zaslužek. — Zarad mrličev v bolnišnici se mora pokopališče povekšati. Očitno hvalo zasluži meščan g. Linsner, ki je v ta namen brezplačno odločil oral svoje njive in vse stroške za zagrajo, vrata in pot prevzel. Kedar bo vse uredjeno, bo novi del pokopališča blagoslovljen.

Od Pristave pri Celju. (Svarilo in sovet.) Pretečeni teden je nekdo po našej okolici hodil in prodajal neke ogerske srečke ali loze; v mojem sosodstvu so prodajalcu tri osebe sedle na limanice. Kupovalci niso v roke dobili lozov, ki so je itak predrago plačali, ampak neki papir z obljubo, da bodo lozi po pošti prišli. Eden kupec še je ob pravem času kupčijo pretrgal, druga dva se pa sedaj že praskata za ušesi. „Slov. Gospodar“ k temu nanzanilu pristavlja sledeči dober sovet: Ako kdo naše naročnike nadleguje s ponujanjem kakšne reči, katere ne poznajo prav, naj povprašajo domačega duhovnika, učitelja, župana, ali katero drugo zanesljivo osebo, za katero znajo, da zamore in hoče prav sovetovati.

Iz Ptuja. (Dijaška kuhinja) v samostanu č. gg. oo. minoritov v Ptuji je razdelila meseca marca 548 kosilic v vrednosti 82 gld. 20 kr.; od 20. septembra l. l. je uže podarila ubogim dijakom 3146 kosilic ter imela 472 gld. 35 kr. vkupnih stroškov. Znovič so v človekoljubni namen darovali in doposlali nastopni p. n. č. gg., oziroma zastopstva: Posojilnica v Makolah 30 gld.; Slovenci iz Ljubnega za meseca marec in april 10 gld.; č. g. Čuš Janez, beneficijant v Wettmanstätenu 5 gld.; č. gosp. Meško Jakob, župnik pri sv. Lovrencu v slov. gor. 5 gld.; č. g. Meško Davorin, kaplan pri sv. Petru pri Mariboru, 5 gld.; g. dr. Gross Franc, c. kr. sod. pristav Ljubljani, 4 gld.; „Nekdo iz dekanstva Gornji grad“ 3 gld.; č. g. Simonič Janez, župnik pri Sent-Janžu na Dravskem polji, 1 gld.; č. g. Sovič Jožef, župnik v Stopreah, 1 gld.; č. g. Korb. Lajh, župnik pri sv. Juriji ob Pesnici, 1 gld.; g. Anton Trstenjak, urednik „Slovana“, 65 kr.; g. Jakob Kovačič v Ljutoméru nabral in doposlal: 10 gld. 5 kr., katere so darovali: č. g. Ivan Skuhala, župnik, 3 gld.; č. g. Osenjak Martin, kaplan, 2 gld.; Kocbek Sebastijan, kontrolor, 1 gld.; g. Simon Cvahte, nadučitelj pri Mali Nedelji, 1 gld. 35 kr.; g. Franc Sršen, trgovec v Ljutomeru, 1 gld. 35 kr. in g. Vavpotič Ivan, gostilničar, 1 gld. 35 kr. Vsem dariteljem in ljubiteljem uboge učeče se mladine prisrčna zahvala in Bog plati!

Iz Ptuja. (Vabilo in prošnja.) „Podružnica Ptujška družbe sv. Cirila in Metoda v Ljubljani“ ima 17. aprila, to je na belo nedeljo t. l. popoldne ob 4. uri v Narodnem domu izvanredni zbor z nastopnim dnevnim redom: a) volitev zastopnika za glavno skupščino; b) razni nasveti. Načelništvo ob enem najuljudneje prosi vse č. g. vnanje poverjenike, oziroma nabiratelje udov, naj blagovolé imenik udov letnikov in podpornikov z doneski gotovo do bele nedelje doposlata ter prijazno vabi vse rodoljube Ptujškega okraja, ki še doslej niso pristopili, naj storé svojo narodno dolžnost. Opozarjamo tudi slavno občinstvo, da priredi isti dan Ptujška čitalnica v Narodnem domu veliki koncert z vojaško godbo iz Maribora in s petjem mešanega in možkega zbora.

Iz Trbovelj. (Iz šulvereina.) Kakor je bilo že brati, osnovala sta nemška mogočneža, zdravnik, g. dr. Mahr iz Rateč in inženir južne železnice, g. Unterberger, „ortsgruppe“ nemškega šulvereina za Zidani most in okolico. Koliko časa bo to napol mrtvo rojeno dete živelo, pokazala bo prihodnost. Ali pri vsem tem marsikdo zavida vrle Ratečane, da imajo v svoji sredi moža, ali bolje rečeno preroka, kterege glas na Štajarsko doni. Menda si že vsi Ratečani ušesa mašijo in ga ne poslušajo, zatoraj njegov glas toliko bolj na drugo stran Save

doni, mislimo si mi in to bo menda tudi resnica. Da pa tudi mi Trbovljanci nismo kar si bodi, moram omeniti, da imamo tudi mi med nami moža, kateri je bil šel pomagat na Zidani most ortsgrupe ustanavljat: in ta mož je naš nekdanji „vicebürgermeister“, g. Jaschke, tukajšnji trgovec. On hoče toraj nemško državo rešiti. Pa naš oče vicebürgermeister so bili do zadnjih občinskih volitev v našem občinskem odboru, ali pri teh volitvah izbacnila ga je celó njegova stranka, in tako sedi zdaj med dvema stoloma. Oni ga ne marajo, mi pa tudi ne, toraj ga prav radi prepuščamo g. Mahru. — Prosit gospod Mahr!

Iz Št. Jurja ob juž. žel. (Sadjereja.) Cesarjevič Rudolfovemu sadjerejskemu društvu so od raznih strani došla vprašanja o zadevi nove knjige: „Kmetijsko Berilo“. Vsem tem naznanjamo, da „Kmetijsko Berilo“ velja 50 kr., založnik mu je V. Dolenc v Trstu; a knjiga se lahko dobi pri vsakem trgovcu bukvarskem. G. društveni predsednik prosi vse p. n. župane v obližji Št.-Jurja, da naj blagovoljno dajo oznanit pred cerkvijo, da bode sadjerejsko društvo v Št.-Jurji 17. aprila t. l. popoldne po večernicah zborovalo po že naznanjenem vspredu. Med udeležnike se bodo delili jabelčni in hrušovi divjaki brezplačno. V. Jarc, tajnik.

Politični ogled.

Avstrijske dežele. Njih veličanstvo presvitli cesar imenoval je poveljnika 4. konjiške brigade, fml. Edvarda grofa Paar prvim generalnim pobočnikom svojim. — Zbornica poslancev snide se še le proti koncu tekočega meseca, in sicer 23. aprila; s tem prične novo živahno parlamentarno življenje, ker se bode obravnaval proračun za leto 1887 in druge važne zadeve. Budgetna obravnava pričela se bo 25. t. m., potem pride na vrsto kvotna postava, carinski tarifi, in zavarovanje delalcev itd. — Minister za uk in bogočastje, pl. Gautsch zaukazal je vsem deželnim šolskim svetom, da naj brez vsega višjega povelja vse potrebno ukrenejo, da se razpišejo nove volitve, kedar kakemu šolskemu svetu mandat poteče. — Demisija grofa Bylandta, kateri je hotel pred nekaterimi tedni odstopiti, od cesarja ni bila vyzprejeta z ozirom na sedanje resne razmere. Šel pa bode na daljši odpust, ker je bolehen. Sekcijska načelnika fml. vitez Merkl in Lambert, štabni zdravnik dr. Podrozky in gm. vitez Hold bili so odlikovani z visokimi redi zaradi zaslug pri organizaciji črne vojske. — Akoravno je Ogerska že zelo zadolžena, bode vendar moral finančni minister narediti nov dolg, da pokrije letošnji primankljaj, ki znaša najmanj 80 milijonov gld. — Skupina Rotschildova prevzela je od finančnega ministra 20 milijonov

5% avstrijske papirne rente po 96 in si je pridržala, da prevzame še ostalo rento, kolikor se je bode letos izdalo. — Pred velikonočnimi prazniki bila je deputacija gornje-štajerskih obrtnikov pri dr. Pražaku, pravosodnem ministru, katera ga je prosila, da bi odpravil delo po kaznilnicah. Minister je obljubil, kolikor mogoče storiti. — Volilci kmetske skupine v okrajni zastop in drugi narodnjaki v Konjicah izrazili so dr. Gregorecu priznanje svoje gledé na interpelacijo v državnem zboru. — V mestu Sniatyen v Galiciji je ogenj pokončal predmestje. Škoda je velika. — Okrajni zastop v Lomnici sklenil je enoglasno, državni zbor v peticiji prositi za revizijo šolskih postav, posebno pa zato, da se obiskovanje šole skrajša, do 12., oziroma 13. leta, ker so sedanje razmere za ljudstvo neznosljive.

Vunanje države. Bolgarski regent Stojlov bil je na Dunaju, kakor smo že zadnjokrat poročali; sprejel ga je tudi minister zunanjih zadev Kalnoky ter je bajé Stojlovu odgovoril, da se države ne morejo vtikati v notranje bolgarske zadeve. Avstrija se bode vedno ravnala po berolinski pogodbi. V Sofiji so bili vsi zarad zadnjega ustanka zaprti, oproščeni; Karavelov in Nikiforov proti temu, da sta vložila prvi 40.000, drugi pa 20.000 frankov poroštvenine. — Poročali smo že, da je laško ministerstvo odstopilo; novo ministerstvo sestavljeno je večinoma iz pristašev levice. Mesto Robilanta zasedel je Crispi, ki se ni nikdar kazal posebnega prijatelja Avstriji. — Ruska carinja poslala je Katkovu z diamanti olupšano sliko carske družine. — Angleška in ruska vlada ste zopet začeli dogovore zastran določitve afganske meje; angleška vlada je v ta namen poslala polkovnika Ridgeway in kapitana Barron v Petrograd. Ruski časniki poročajo, da se po vsem Afganistanu in Indiji oznanjuje sveta vojna zoper Rusijo. Poveljnik ruskih čet v Srednji Aziji, general Komarov, je tudi poročil v Petrograd o nenavadnem oboroževanju po Afganistanu; tudi Herat se utrjuje pod vodstvom angleških sužnjev. Komarov prosi za poduk, kaj naj stori. V listih se že zopet bere o novem napadu na ruskega carja: ko se je namreč car peljal iz Gaščine na kolodvor, prijeli so nekega dijaka in mlado žensko, katera sta imela pri sebi več bomb. — Turška vlada išče že dalj časa denarja, ker ga silno potrebuje, pa ji povsod vrata zapirajo, ker ne more več dati poroštva za posojilo. — Rumunska vlada ostro postopa z bolgarskimi beguni. Mnogo jih je že bilo iztiranih po oblastvih, ker niso mogli dokazati, s čem da se pečajo v Rumuniji, nekateri pa so pobegnili v Avstrijo; bivanje v Rumuniji je le takim dovoljeno, ki imajo gotovo opravilo. — Laški kraljevič obolel je za osepnicami. — V „Canal la Manche“ nastal je ve-

lik vihar; 7. aprila razbilo se je blizu Ostende 15 ladij. Veliko ljudi je poginilo, poštni promet med Angleško in Belgijo je ustavljen.

Za poduk in kratek čas.

Osemdesetletnica preč. g. stolnega prošta Jurija Matjašiča.

„Število naših let je sedemdeset, za trdnega pa osemdeset.“ Tako priča prerok v 89. psalmu, v 10. vrsti. Kdo bi se ne spomnil, teh besed njegovih, ko zagleda sivolasega zlato-mešnika, preč. gosp. Jurija Matjašiča, našega prespoštovanega stolnega prošta? Dne 22. apr. bodo obhajali svoj 80. rojstni dan — in še stopajo prav trdno po ulici in glavo nosijo čvrsto po koncu! Naj mi bo dovoljeno nekoliko podatkov o njihovem življenju in delovanju v „Slov. Gospodarju“ objaviti, ker je ta list med onimi Slovenci najbolj razširjen, ki preč. gospoda prošta v lici poznajo. Vem, da bo eden in drugi hvaležno na njih zmislil in se njih posebno ob osemdesetletnici tudi v molitvi spomnil.

Preč. g. so se rodili na Ptuju v meniški fari sv. Petra in Pavla 22. aprila 1808. leta. Male šole so obiskovali na Ptuju, latinske v Mariboru, modroslovske in bogoslovske pa v Gradcu. Posvečeni so bili 29. septembra 1832. V Središču so služili kot kaplan od l. 1833—1837, v Lembahu pa 1837—1842. Krščanski nauk in nekaj časa tudi slovenski jezik so učili na mariborskem gimnaziju od l. 1842—1861. Od l. 1861. do 1866. so bili dekan v Jarenini. Tega leta so prišli za stolnega župnika v Maribor. Kot stolni dekan so bili s škofovsko mešno obleko vmeščeni 9. novembra 1881. Dne 30. jul. 1882. leta so peli zlato sv. mešo. Za stolnega prošta so jih leta 1884. izvolili sv. Oče Leon XIII., in 26. jun. istega leta so Njih ekscelencija pre-milostljivi g. knezoškof Jakob Maksimilijan jih slovesno v to najvišjo čast stolne cerkve postavili.

Tako so prestopali prečastiti gospod iz ene službe v drugo in naklanjala se jim je ena čast za drugo — dasiravno niso po njej nikdar hrepeneli. Kdor pa njihovo preblogo srce pozna, bo razumel, zakaj jih je božja previdnost klicala na tako važna mesta. O tem pa ne besede več — ker nočem žaliti skromnosti prespoštovanega gospoda. Samo o njihovem književnem delovanju naj kratko spregovorim. Prvi spis njihov je nemški in obsega zbirko izpiskov iz lepega branja, ki jim je bilo vselej silno ljubo. Zbirko so pričeli 7. januarija 1829. Drugi spis je slovensko nemški slovar, začel 16. novembra 1830. Tretji spis je „Slovenka vesela“, zbirka lepih, kratkočasnih in podučnih pesni. Štrti spis so „Opombe“, v katerih so si zaznamljevali vse, kar so kje lepega ali du-

hovitega brali, da so zamogli vse zopet po potrebi rabiti, kakor si bučela v letu strd znaša, da ima v času sile kaj uživati. Peti zvezek obsega precej slovenskih, šesti pa nemških predig. Sedmi spis je „Križev pot“, ki so ga za svojo rabo sestavili v Lembahu dne 25. sušca 1842. Osmi zvezek obsega njihova pisma, ki so jih slavnemu rodoljubu Stanku Vrazu pisali od l. 1835—1850. Zadnji dve pismi so mu pisali iz Maribora l. 1847. in 1850, in sicer v hrvatskem jeziku. Ilirski Matici so poslali denarno podporo kot njen utemeljitelj. Deveti spis so objavili v poročilu mariborskega gimnazija l. 1858. Tukaj so kratko in krepko popisali stoletno zgodovino našega učnega zavoda. V Glasniku l. 1858. II. str. 106 so objavili popis svečanosti stoletnice mariborskega gimnazija. V „Novicah“ 1846, str. 195, poročajo o odličnem delovanju svojega tovarša, preč. g. Davorina Trstenjaka l. 1858. so sedanji gospod stolni prošt s posebno pomočjo Trstenjakovo ustavili podporno društvo za gimnazijske dijake. Društvo ima sedaj 6500 gold. premoženja in daje vsak teden 42 dijakom opoldne primerno hrano. Bog plati obema dobrotnikom naše mladine!

S političnimi prašanji si niso hoteli zamere nakopavati, dasiravno vsakdo vé, da gori njihovo srce za vse naše svetinje — „za vero, dom, cesarja!“ Zbor „Slovenije“ jih je na Dunaju l. 1848. priporočal za državnega poslanca, kar je razvidno iz „Novic“ l. 1848., str. 102. — pa menda niso hoteli ponudbe sprejeti. — Bog daj preč. gospodu še dosti let čakati! Kedar jih pa Bog k sebi pokliče, jim bodo po pravici na grob zapisali: „Blagor rajnkim, kateri v Gospodu umrjejo! Od zdaj pravi sv. Duh, naj počivajo od trudov svojih: njihova dela pojdejo namreč za njimi“. Skrivno razodetje 14, 13. Dr. Jožef Pajek.

Smešnica 15. Cafek, skoz in skoz mirna in pohlevna duša, je imel jako prepirljivo ženo. Vsakokrat je morala imeti zadnjo besedo. Ko ga je ravno nekokrat zopet prav hudo ozmirjala, in sicer v pričó prijatelja, reče mož: „Nič se ne kregaj nič, ljuba moja, saj jaz dobro vem, da imam najboljšo ženo izmed vseh“. „Vraga imaš, pa ne najboljše žene“, se zadere togotna žena.

Razne stvari.

(Sv. birm a.) Njih ekscelencija mil. kn. škof delili bodo letos zakrament sv. birme v mesecih juniju, juliju in avgustu v dekanijah konjiški, novocerkovski, vuzeniški in slov. bistriški.

(Nova knjiga a.) Marljivi katehet nemških šol v Ljubljani, č. g. Anton Kržič je začel novo vrsto knjižic izdajati za otroke: An-

geljček, otrokom učitelj in prijatelj. Prvi zvezek šteje 48 strani ima lično obliko in povesti, ki jih pripoveduje, podajo se lepo za otroke. Cena zvezka je mala, samo 12 kr.

(Obč. volitev.) Pri volitvah v občinski zastop v Škoflji vesi so možje iz Škoflje vesi zmagali tiste iz Trnovelj. Župana bodo po takem zopet imeli v Škoflji vesi.

(Vabilo) h koncertu, kojega priredi Narodna čitalnica v Ptuj v svojih prostorih v „Narodnem domu“ dne 17. aprila 1887. Začetek točno ob 6. uri zvečer. Vstopnina za neude 50 kr. Pri tem koncertu sodeluje vojaška godba ces. kralj. 47. pešpolka iz Maribora. Odbor.

(Post in ples.) V Celovcu je pevsko društvo „Frohsinn“ imelo velik koncert in potem namenilo napraviti plesni venček — vse to dne 27. marca, to je na tiho nedeljo, ko so bili novi knezoškof slovesno vpeljani; ples pa je bil prepovedan. Tako je prav!

(„Prof. matematike“.) Orlice, znani goljuj, kateri je sleparil ljudi po svojih oglasih za loterijo, stanoval je na Vinohradu pri Pragi, odkar je bil iztiran iz Nemškega. Pretekli teden pa so ga zaprli zarad goljujije. Do koga se bodo sedaj lahkoumneži obrnili, da jim izračuni gotovo terno?

(Nova Sokola.) Kakor „Sl. Narod“ izvé, osnovala se bodeta ob Dravi „Dravski“ in ob Muri „Murski Sokol“. Svoj sedež bi imel prvi na Ptuj, v Ormožu in Središču, drugi pa pri sv. Križu pod Radgono in v Ljutomeru.

(Zgorela) je devetnajst tednov stara deklica v Dobojnici na Koroškem. Stariši so imeli v hlevu nekaj opraviti otroci, katerim so deklico v zibelji prepustili, so se pa podali v kuhinjo. Med tem se cunje pri peči vnamejo, padejo goreče v zibelj, ta se vname in dete zgori — Dne 1. t. m. pa je zgorel otrok rudarskima delavcema Čožut v Trbovljah.

(Družba sv. Vincencija.) To blagodelno društvo se je v Mariboru dne 8. aprila ustanovilo. V odboru so vlč. g. dr. Ivan Križanič, g. Fr. Krulec, c. kr. okrajni tajnik v pok., g. Jožef Kronberger, c. kr. profesor na učiteljskišću in g. Jožef Rotman, nadučitelj v pokoju.

(Judje.) V mestnem zastopu na Dunaju je uni den nek odbornik omenil, da se je zadnja leta število judov na Dunaju zdatno zvišalo. Koj za njim pa se oglasi drug odbornik, po rodu jud, ter zaupije: Naj se pa izseli iz Dunaja, komur niso judje po volji! No to pa prav spominja na basen o ježu in lesici.

(Južna železnica) ni odpustila 300 delavcev, kakor se je po raznih listih bralo, temveč le 44 a za-nje bode težko kje druge dela.

(Umrl) je č. g. o. Dijoniz Semrov v Celjskem kapucinskem samostanu v 48. letu svoje dobe,

(Društvo okrajne posojilnice) v Ljutomeru bode imelo na belo nedeljo, to je 17. aprila t. l. občni zbor, pri katerem pride na vrsto poročilo nadzorništva o računu za leto 1886, potem volitve v ravnateljstvo, nadzorništvo in cenilno komisijo in še kaki drugi predmeti. Začetek zborovanja bode ob 8. uri predpoldnem v šolskem poslopju v Ljutomeru.

(Požar.) V noči od 9. aprila je v Velikih Rodnah pri Slatini 28 hiš pogorelo. Ljudje so si samo golo življenje rešili, vse drugo je žrelo ognja pogoltnilo.

(Velik ogenj.) Goriče, precej lepa vas v Ziljski dolini na Koroškem, je dne 11. t. m. pogorela. Kolikor smo slišali, je 72 poslopj izgorelo.

(Drzna vračba.) V Ameriki si je neko po nesreči iztaknil svoje oko, a prec se najde zdravnik, ki obljubi, da mu poskrbi drugo oko. Vzame tedaj tako v resnici iz glave zajca ter ga vloži možu v kraj očesa. Ali to se ni obneslo dobro. Ko rana zaceli in možu vzamejo prevezo z oči, vidi bojda ta s kraja mal svit, za par dni pa mu izteče to novo — zajčje oko.

(Smrtna kosa.) Iz izkaza, kakor ga je c. kr. okr. glavarstvo v Mariboru za leto 1886 izdalo, poizvemo, da je smrtna kosa v mesecih: januariju, februariju in marciju v tem okraju najbolj ostra. Najhuja je v mesecu marciju, lani je padlo pod njo 140 moških in 139 ženskih oseb, najbolj prizanaša pa v mesecu juliju, kajti lani je pobrala samo 59 moških pa 60 ženskih oseb.

(Podpora) Dež. odbor je občinam Zabovci, Markovci in Bukovci vsakej po 300 gld. dovolil za podporo, ako potrdi okr. glavarstvo, da je v njih treba kach popravil ob Dravi ter jih potlej tudi odbri.

(Divji prašič.) Iz Rogaca se nam piše, da so meseca sušca tudi v Rogačkem okraju videli divjega prašiča, katerega je mladi Potočnik, pogumen fant ustrelil. Prašič je tehtal 140 kgr.

(Vstajenje) vršilo se je v stolni fari in po predmestnih cerkvah na veliko soboto. V stolni cerkvi vodili so procesijo prevzvišeni knezoškof z asistenco stolnega kapiteljna Udeležili so se procesije višji častniki, zastopniki občine in uradov in mnogo tisoč občinstva. Svirala je godba domačega pešpolka.

(S čem se denar prisluži.) V Parizu iztržijo na leto 6 do 8 milijonov frankov iz samih smeti. S pobiranjem smeti se peča čez 7000 oseb obojega spola.

(Umor.) V Hočah so v noči od 3. do 4. aprila trije hlapci napadli J. Koširja, kovaškega pomočnika iz Konjic, ter ga s toliko silo stepili, da je v isti noči umrl.

(Spremembe pri učiteljstvu.) Gosp. Matija Kolarič postal je učitelj pri sv. Marku

niže Ptuja, g. Franc Meško pa podučitelj na prvi deški šoli v Mariboru.

Laterijne številke:

V Trstu 9. aprila 1887:	72, 35, 31, 16, 3
V Lincu " " "	47, 49, 58, 41, 61

Prihodnje srečkanje 16. aprila 1887.

Poslano.

V lekarni pri „Zamorcu“

na Dunaju, Tüchlauben 27

se dobijo vse zdravilne specialitete in zdravila vsaki dan po pošti. 12—24

Bukve božje v naravi.

Te bukve se dobé v prijetni besedi in snažni obliki za revnih 45 kr. s pošto vred vedno v tiskarni sv. Cirila v Mariboru. Vredne so svojega denarja.

Pošten, priden hlapec

za krave se išče. Naslov: Gospa Lina Ritter v Gorici (Görz.) 3-6

Št. 1646.

Oklic!

Od c. kr. okr. sodnije v Slov. Bistrici se naznanja, da se bode na prošnjo varuha g. Jože Detiček-a, posestnika na Poličanah prostovoljno izvršilna dražba vina (leta 1886) od 12 polovnjakov mladoletnih dedičev Gašpar Smole-ta v Poličanah, vršila dne

14. aprila 1887

popoldan ob dveh s tem pristavkom, da se bode vino le za, ali čez cenitveno vrednost in le za gotov denar oddalo.

C. kr. okrajna sodnija v Slov. Bistrici, dne 25. marcija 1887.

Za c. kr. okrajnega sodnika:

2—2

Morocutti.

Veliki sejem

bo dne 28. aprila za živino in drugo blago pri sv. Antonu v Slov. goricah.

Prave brnske

suknene

robe, meter, po 1 gld. in več, najboljše vrste razpošilja po izdelani ceni

Leop. Epstein v Brnu.

Na ogled franko.

4-20

Moje popolno priznanje

izrekam slavnemu c. kr. privilegiranemu avstrijskemu zavarovalnemu društvu

„Dunav“

na Dunaju za povoljno in naglo poravnanje škode, pouzročene mi ob požaru na Rečici.

Ob enem priporočam najtopleje vsakemu to renomirano društvo.

Št. Peter v Savinjski dolini
meseca aprila 1887.

Jože Lenko,
posestnik.

ne omogoči ozdravitev samo premožnemu, marveč tudi najubornejšemu bolniku. Popolnoma pravici v čast imenoval jo je neki visokočastiti gospod duhovnik „pravo roko Božjo“, ker polajša in ozdravlja najhujše bolečine in najnevarnejše bolezni, ter odstrani, ako se rabi pravočasno, velike nesreče in prihrani tako marsikomu veliko bēde in solzā.

Izdelovatelj pošilja jo v zabojčkih po 12 steklenic za 1 gld. 36 kr. po poštnem povzetju. Poštino trpē p. t. naročniki.

Depōts v Mariboru lekar Bancalari, v Gradcu Eichler in Nedved, v Celju Kupferschmied, v Celovcu Thurnwald, v Beljaku Scholz, v Tarvisu Siegel. 1

V zalogi tiskarne sv. Cirila v Mariboru se dobi:

„Duhovni Vrtec“

ali

„Molitvenik“

za katoliško mladež s podukom za sv. birmo.

Vežan v črnem usnju z zlatim obrezkom brez kopče gld. —.85

Vežan v črnem usnju z zlatim obrezkom s kopčo „ —.95

Vežan v chagrin s tesnim okvirom in s križem „ 1.70

Vežan v chagrin z okvirom iz nikeljna „ 1.80

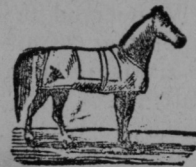
Posamezni iztisi po pošti v črnem usnju 5 kr. v chagrinu 10 kr. več.

Resnica traja dolgo!

V zalogi imam od danes naprej zelo velike, debele, široke, trpežne

konjske odeje

Kar ni po volji, se nazaj

vzame in se denar povrne.

190 cm. dolge, 150 cm. široke, za gld. 1.50 komad, ravno take najfinejše vrste gld. 1.75, **odeje za voznike** z žoltimi dlakami s šestimi raznobarnimi prugami in obrobi, 190 cm. dolge, 135 cm. široke, gld. 2.80, 195 cm. dolge 155 cm. široke, prav fine gld. 3 komad.

Razpošiljajo se po povzetju.

Naslov: „**Waarenhaus zur Monarchie**“, Wien, III., Hintere Zollamtsstrasse 9/PL. 2-4

Sesaljke

solidne izdelave za različne potrebe: pivovarne, fabrike, rude, vodnjake, dalje vodotočne cevi, sesaljke in spravo za kletarstvo, angleške cevi iz kovanega železa, cevi iz kopolnine in gumija,

kovinsko blago

vsake vrste, pipe za vsakojake potrebe in razne podobe, vretenice, ventile zaporne, pozračne ventile vsake vrste, poprijemače železne za razne cevi, spravo za kopališča, izljavnike, kotlje za narejanje plina, varovalno orodje, posode za kolomaz, holländerje,

pipe za narejanje pen na pivu

naposled

blago iz lite kovnine in mednine po obrazcih

priporoča po najnižjej ceni in s poroštvom za dobro robo

ALBERT SAMASSA

c. k. dvorni zvonar in fabrikant strojev in gasilnega orodja v

Ljubljani.

Podrobne cenilnike dopošilja brezplačno in franko.

2